

A'

TSÁSZÁRI és KIRALYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

Költ *Bétsben*, Kis - Asszony - Havának
10 dik napján.

Ő Tsászári 's Királyi Felségek, *József*
Fő - Hertzezzel együtt, szereztséssen el-
érkezének *Prágába*, Júliusnak 31-dikén dél-
után egy óra tájban. — Tizenkét Posta-
Legények, és nyóltz Posta-Mesterek lovag-
lottak leg-elöl. Ezeket követte az örökös
Tartományok' Fő - Posta - Mestere,
Hertzeg *Paar*, egy hat lovas hintóban. —
A' második hat lovas hintóban ültek hátúl:
Tsászár és Tsászárné ő Felségek; elöl pedig
József Fő Hertzeg. Ezen hintó mellett lovag-
lottak: a' Város' Kommendánsa, F. M. L.
B. Elmpt; és a' belső bátorságra való Vigyá-
zatnak Igazgatója (Politzáj - Direktor), '■

O

Kor-

Kormányiszéki Tanácsos B. *La Moth* Urak. — A' harmadik hintóban ült Fő Kamarás H. *Rosenberg*; a' negyedik és utolsó hintóban pedig, Tsászárné ö Felsége' Fő Udvari Mester - Asszonya, és két Udvari Dámák. — Harang - szózatok, musika - zengések, 's a' ki - állott zsóldos, és Polgár - Katonáknak, tanuló Gyermekeknek, mindenféle Tzéheknek, 's Társaságoknak, az Universitas' 4 Fakultássainak, 's különbözőkülönbféle rendű TT. Szerzeteseknek soraik között. — Az örvendetes *Éllyen* - kiáltás, szünet nélkülváló volt.

Eszterházy Antal ö Hertzegsége, 'a' ki, örök emlékezetben maradandó pompával viselé *Frankfurtban*, ö Tsászári 's Királyi Felsége' (mint *Tseh Ország* Választó - Hertzeg) részéről, az Első Választó - Követséget: Júl. 27 - dikén érkezett *Elő - Austriának*, *Freyburg* nevű Városába; 's által - vette a' reája bizott Seregnek kormányozását.

B é t s.

A' leg - nagyobb Hertzeg *Schwarzenberg* Kis - Asszony, ezen hónapnak 2 - dikán eskettetett - öszve az Ifjú Hertzeg *Lobkovitzal*, kiben nagy kár, hogy kettős mankón kén - teleníttetik járni.

Eggy, a' *Göttingai* tanuló kedves Hazánkfiak közzül, gyönyörű tárgyú, 's elő - adású Levelet botsátott hozzánk Júliusnak 30 - dikán, mellynek közlését a' jövő postára kén - teleníttetünk halasztani; hanem addig is kivántuk, mint minden jó gondolkozású Hazafinak kedves dolgot említeni belőle; hogy

hogy ama' Tudományok' buzgó tisztelője,
 's Hazánk' javára, és ékesítésére termett
 Olzlop-Ember, Gróf *Teleky József* ő Exc. ja,
 a' *Frankfurti* Koronázásról jöven, meg-nézte
 mostani virágzásában a' Német Músák' első
 lakó - helyét *Göttingát*. Oda érkezett Jún.
 28-dikán, és még azon nap' sokakat el-járt
 a' nevezetesebb Tanító Urak közzül. El-
 ment a' Kir. nagy Könyves Házba is. Más
 nap, reggeli tizedfél órakor meg-jelent ő
 Excell. ja, Professzor, és Udvari Tanácsos
Feder Urnak társaságában, az *Univerzitás'*
Templomában, a' hol *T. Marczoll* Úr igen
 fontos prédikáttziót tartott, mellyben Sz.
 Pál' Galatákhöz irtt Lev. 6 rész. első verse
 szerént azt adta-elő: mik a' kötelességei
 egy okos Keresztyénnek, az ő töredékeny,
 és hibába esett Ember-társaihoz. — Ezt az
 egész napot is (Vasárnapot), *Göttingában*
 töltötte a' Gróf Úr, 's rész szerént maga-
 ment a' nagyobb rangú, és érdemű Professor
 Urakhoz; rész szerént azoknak költsönös
 látogatásokat fogadta-el. 30-dikon, reggeli
 9 óra előtt indult-ki ő Excell. ja *Göttingából*,
 's szándékozik, *Gothán*, és *Vaimáron* keresz-
 tül, *Jénának* menni; onnan pedig egyenesen
 a' *Prágai* Koronázásra. — Örvend a' Német
 tudós Világ' első színe, hogy személylyesen is
 meg-esmerhette azt a' derék Magyar, a'
 kit eddig csak hírében tisztelt. — Egy ilyen
 Nagy Hazánkfia' ditső tulajdonságinak
 tapasztalásából, újj indító okot vett ez,
 Nemes Nemzetünknek szeretetére, és betsül-
 lésére.

Magyar Ország.

Pestről, Auguszt. 7-dikén.

„A' Pesti és Budai Közönségnek azon része, mellynek volt alkalmatossága közelebbről esmérni idősbb Gróf Rédei Gedeon ō Nságát: szivbéli megilletődéssel értette Pé-tzelről tegnapra virradóra, ezen kegyes Ūrnak, igaz Hazafinak, és nagy Literátornak ki múltását, melly történt Auguszt. 5., és 6 dik napjai között való éjtszakán 12 órakor, életének 79 dik elztendejében. Nyavalyája a' megbóldogúlt ōíz Méltóságnak, harmad napo-kig tartott hideg-lelésből állott, mellyről tsak ugyan előre meg-mondotta Dr Szom-bathy Jősef Ur, hogy halálos fog lenni. A' temetési pompa, ezen folyó hónapnak 16-dikán fog tartatni. — Egy lessz, az ak-kori prédikálló Személyek közzül, Halasi Prédikátor, 's a' Dunamellyéki Superinten-dentziának Generális Notáriussa T. Tormásy János Ur.“

Aradról, két rendbéli betsés Levelek útasítottak hozzánk Júliusnak 27-dik napján, mellyeknek őszve vett foglalatjok így követ-kezik: „Noha az élet sokkal óltsóbb most itten, mint vala a' közelébb múltt elztendőkben; még is a' zshiványok' száma sokkal nagyobbra nevedede az akkorinál ebben az elztendőben. Nem tsak a' pusztákon; de még a' Városokban, 's Falukban se lehettek már bátorságosok Vármegyénk' Lakosai. Mert a' máséra ásítózó korhelek csoportosan ütöttek reájok, sokszor mindjárt alkonyodás tájban, 's kegyetlen erőszakoskodások, és

kín.

kínzások között rablották - ki őket pénzekből, 's más javaikból. A' mi prédát kaptak, öröm - lövöldözések között osztották - meg egymással. Eggyütt nevededett szerentséjekkel a' vakmerőségek, mellynek szörnyű következései lettek volna; hanemha Tek. *Edelspacher* Vitze - Ispányunk' szemessége, 's a' Köz - jóhoz viseltető példás buzgósága eleit vette volna azoknak szerentséssen. — Meg - értvén t. i. ezen vigyázó, 's kötelességében híven el járni kívánó Fő Tisztviselő, hogy a' Haramia - Banda, *Arad* és *Petska* között, *Szent - Tamási* nevű puszta' kortszmáján dözsöl — tsak egy mértföldnyire *Aradtól* — maga mellé vette a' Vármegyének úgy nevezett *Persecutorait* (Tolvajhajhászó zsóldos Embereit), 's Katonaisegíttséget is kért, melly 16 vagy 17 fegyveres Katonákból állott, *Petrótzsi* Főhadnagy Úrnak vezérlése alatt. Illy készüllettel meg indult éjtszakának idején az említett kortsma felé; mellynek midőn el - érte volna fele útját: gyalog szállott, minden vele lévőkkel együtt, hogy észre ne vehessék a' menetelét előre a' zshiványok, 's meg ne szelellyenek. Derekassan végre - hajtotta, jól el - intézett szándékát. — Éjféle 12 órakor érkezett a' kortsmahoz szép tsendesesen, úgy hogy a' Haramiák' Őrállója tsak akkor adhatott jelt, két püstölyének ki sütése által, midőn már körül vólt véve a' kortsma, következésképpen késő lett volna a' szaladás. Védelmezni kezdették tehát magokat a' zshiványok; lövöldöztek - ki a' kortsma' ablakán 's ajtaján; de a' Vitze Ispány, és Fő Hadnagy Urak is
olly

olly keményen tüzeltek - bé reájok, hogy minekutánna éjféli-utáni két óráig tartott volna a' viaskodás: már nem győzte tovább a' Haramiaság az ellent-állást, hanem ki-osontott a' tsap-székből, valamint a' felbizgatott medve az almából; 's ki-lövén még egyszer pisztolyát az ostromló Sereg közzé, útat akart vezetni. De így se szabá-díthatá - ki magát a' veszedelemből. Kézbe került t. i. rész szerént erővel való el-fogás, rész szerént meg-sebesítés által. A' vezér-jek is sebet kapott; de egyik tudósítás szerént, még is meg-bújt ez úttal: hanem reggelre kelve, tsak ugyan őtet is megtalálták, 's bé-vitték. Ez, ama' hires — *Nemes-Petri* nevezetű — *Haramia*, kit a' *Mező-Hegyesi Kommandó*, és *Csanád Vármegye* már régtől fogva üldözött. Ez, azt vallotta, hogy el-fogatások előtt egy hét alatt nyóltz helyeken rablottak. Ki-vallotta az orr-gazdájokat, szekeresseiket, 's több társaikat is, kiket Júliusnak 27-dikén bé is vittek *Aradra*. Ketten, igen esmerettesek már *Aradon*, az el-fogott *Haramiák* közzül. Mert az egyik, négy esztendőig raboskodott ottan; a' másik, katona vólt az oda való *Várban*, 's onnan szökött-meg. “

Különös halál' neme.

Még most is emlegetik a' Poéták a' szép *Adónist*, kit egy vad kan foszta - meg hajdan életétől. Hogy egy vad kan agyon vágja az Embert: azon éppen nem lehet tsudálkozni; hanem hogy egy szelid, és még meg is kötözött hizó sertés végezzen - ki
va-

valakit a' világból: már ez, bé-illik újságnak is. — *Pest Vármegyében, Nagy Körösön* történt dolognak írják *Ketskemétről*, hogy bizonyos Zsivány (mert minek is nevezhetné gyengébben az ember) meg-sejt valamely ólban, egy jó forma hizó disznót. Mindjárt el-tökélli magában, hogy valahogy' saját-jává teszi ő azt. Hogy annál könnyebb és jobb móddal tselekedhesse szándékát, meg-esmerkedik a' sertés' gazdájával; járatos kezd lenni annak a' házához, 's barátságot vetett a' disznóval is. El-fordúl bizonyos idő múlva, éjtzakának idején is arra felé; és minthogy tudta már a' dörgést az ól körül, véghez viszi tsendesen az egész manipulációt — nyakába veszi a' sertést, öfzve kötözött lábainál fogva, 's viszi. Minthogy alkalmas tereh vólt, meg-fáradt alatta; ki akarván tehát magát pihenni, neki dül egy sövény kerítésnek, melly még akkor tsak feliből vólt fel-fonva. A' disznónak, nem tetzése szerént lehetett kétség kívül a' fekvés; azért is félszkelődni talált, 's úgy félszkelődött, hogy betsülettel által-fordúlt a' sövényen. Mi történik? Tsak az, hogy a' vivőjének hátra szegte a' nyakát. Reggel látják az arra menők, egygy ódala felől a' sövénynek az embert merevedten el-nyúlva; más ódalaról pedig a' disznót függeni; 's előbb ugyan álmélkodva, de azután nevetközve magyarázgaták egymásnak, mi módon lett légyen a' lopott disznó, -hóhérává a' lopónak. — Itt bezzeg, nem tsak sántikált a' bünös után a' büntetés; hanem nyomba követte, 's hamar nyakon is kapta.

Lengyel

Lengyel Ország.

Az új Konstitúziótól lett el-állását a' Királynak, fegyver-nyúgvás (armistitium) követte, mely eránt a' Lengyel Seregek parantsolatot vettek a' Királytól; az Orosz Armádia pedig, a' Lengyel Udvarnál lévő Orosz Követtől *Bulgakov* (sokan *Bulhakov*-nak írják) Úrtól. — Az új Konstitúzió-Baráti, mindég többen többen hagyogadják oda *Varsó* Városát, 's az Országot. Ezeknek számok közzül való az Ország Gyűlése' Mar allya *Malachovszky* Ur is, a' ki közön-ségesen ellene mondott a' Király' tselekedetének. — Sok más Ministerek is tették - le hivatalyokat, úgy nem különben Generálisok is; nevezetesen Generális *Vielehorzky*. A' Herizeg *Ponyatovszky József*' Seregének egy része, vissza - ment, ötven ágyúkkal *Varsóba*.

Frantzia Ország' állapotjáról.

Olly rút Világ van most *Párisban*, mint vólt hajdan *Rómában*, midőn *Césár*nak, és *Pompéjus*nak nagyra vágyása meg - ofztotta egymás között a' Római Birodalomnak, 's ennek Fő Városának szereztsétlen Lakosait. Tudjuk, hogy a' ki *Césárral* tartott, gyűlölséges vólt az, a' *Pompéjus*' Követőinek szemek előtt; *Césár*' Baráti ellenben, halálra keresték *Pompéjus*' Híveit. A' kik sem *Césár*-hoz, sem *Pompéjushoz* nem hajlottak, azok mind a' két Felben ellenségeket találták. — Fordítsuk szemeinket *Párisra*: látjuk, melly ördögi gyűlölség uralkodik ott, a' *Jakobinusok*, es a' Királyi Hatalom' Öltalmazói kö-

között, kik különben mind ketten ugyan azon egy Egésznek Részei — ugyan azon egy Polgári Társaságnak Tagjai; mind a' ket Felekezet rossz izemmel nézi ismét a' közép uton járnai kívánókat. — Tsak ne úgy itéllyen valaki, mint a' *Jakobinusok*: már kélszek ök azt pokolra adni, ha annakelőtte izintén az Égekig emelték légyen is azt. E' történt-meg, *Briffot* nevezetű Tagján a' Nemzeti Gyűlésnek. Ez, egy vólt a' sültt Jakobinusok közzül, 's gyakran fel-emelte szavát a' Király, és Királyi Ház, következésképpen a' Konstituzió ellen is, melly meg-erössítette a' Kir. Igazgatást; azonban Júliusnak 26-dikán egyfzerre más hangon kezdett beszélleni. Minekutánna t. i. sok rendbéli kérések terjesztettek vólna mostanság mind írásban, mind pedig szóval is az eránt a' Nemzet-Gyűlése eleibe, hogy ki kell tenni a' Királyt, mint Hite-szegettet, és Haza-árúlót (ezek még a' leg-gyengébb kifejezéseik a' dühösködő Jakobinusoknak), a' maga hivatallyából, 's a' Kir. végrehajtó Hatalmat is által kell adni a' Nemzet-Gyűlésének; hogy ez légyen minden mindekben, mint vólt akkor, a' midön odahagyta vala a' Király titkon *Páris* Városát — ezen esztelen kérések, kedvet találtak természet szerént a' N. Gyűlésének Jakobinus része előtt, mivelhogy éppen ennek sugallására lettek. — *Briffot* ellenben, valami jó lélektől környékeztetvén, látta, hogy egy ollyatén vakmerő, és mind Isteni, mind Emberi Törvényekkel ellenkező szándéknak végre-hajtása, bizonyossan végső veszedelem.

lembe fogná borítani, a' már különben is veszni tértt *Frantzia Országot*; hatalmassan szólott a' Konstitutió', és Kir. Jusok' fenn-tartásának szükséges vóltáról; szívére kötötte a' Gyűlésnek, hogy ne is gondolkozzon a' Királynak, örökre, avagy tsak egy ideig való le-tételéről is; mivel ha arról végzést hozánd: úgy maga fog a' Gyűlés, belső hadat eszközteni az Országban. Mert a' Kir. részen lévők, el-múlhatatlanúl fegyvert rántanak már akkor, a' más forma gondolkozású Fr. Polgár Társaik ellen, és ezeknél sokkal erősebbek fognak lenni amazok; mivelhogy a' Sereg az ő részekre fog állani, ha tsak leg-kissebb mértékben láttatik is meg-sértetettnek a' Konstitutió. Hanemha, úgymond, a' Konstitutió' Zászlói alatt folytatódik a' jelen-lévő had: lehetetlen, hogy jó vége lehessen. Javallotta végre, egy olly Irásnak a' Néphez való intézését, mellyben eleibe kell annak adni nyomos okokkal, hogy ójja magát a' Konstitutiót rontó erőszakoskodásoktól. — Ezeknek hal-lására a' végeztetett, hogy *Brissot'* Beszéde nyomtattasson-ki; 's az ő javallása szerént, készíttessék egy intő Irás a' Néphez. — A' jobb felől ülő része a' Gyűlésnek, melly a' Konstitutió, 's a' Király mellett buzog, nagyon örvendett *Brissot'* meg-térésének; a' bal felől ülő Jakobinus rész pedig, szokása ellen egyet se kukkant; hasonlóképpen a' Gyűlés-Palotája' karjaiban jelen vólt Hallgatók — ezek, a' Jakobinusoknak pénzen fogadott Bünösseik — se lármáztak most;

de

de tsak addig ám, míg tartott a' Gyülés: mert minekutánna el-özlott volna az, 's *Brissot* is haza felé indúlt, bezzeg mondtak akkor ösztán néki eleget, tsak gyözte elnyelni. Sokan azt is kiabálták utánna, az előbbeni Barátjai, 's tisztelői közzül, hogy az *Aureliánumban* lévő Nemzeti Fő Törvény-Szék' tömlötzébe kell ökemét küldeni; mások még rövidebb processzust akartak néki tsinálni, t. i. egyenesen a' *Vesztő-helyre* vitetni. — Ez, ha meg-esett volna is: semmi rendkívülvaló dolog nem történt volna általa most Párisban, a' hol egy Nem-Jakobinus Embert életétől meg-fosztani, tsak ollyba tetszik, a' neki dühösödött Népnek vérben forgó szemei előtt, mint egy ártalmas férget el-tapodni. Eppen az nap, t. i. Júl. 26 dikán estve, kapott *Minister Champion* egy veszedelmes sebet a' fején, ama' híres *Sz. Antal* nevezetű külső Városban. Megértvén t. i. ezen *Minister*, hogy az említett külső Városban újra ölzve tsődült egy rakás nép, 's lármát akar indítani: ki-ment legottan a' zenebonások közzé, 's kezdte öket tsillapítani; de mihelyt meg-esmerték a' *Ministert*, mindjárt körül vették, 's fenyegették. Némelly jó gondolkodású Polgárok elő állottak ugyan védelmezésére; de azért egy esmeretes Tagjok a' Jakobinusoknak úgy vágott hátúlról fejéhez, hogy élet halál köztz vivék-el a' szegény *Ministert* a' gyilkosok közzül. — Más nap (Júl. 27-dikén) is történt efféle dolog. A' Jakobinusoknak egy tsomó fegyveres Népjek t. i. neki ment,

Es-

Espremenil nevezetű Nem - Jakobinus Úrnak, 's öszve darabolta volna azt, ha a' Nemzeti Gárda ki nem vette volna a' kezei közzül. De már akkor is nagyon meg vólt vagdalva. — Még iszonyúbb kegyetlenségeket vísznek végbe, ízélyel az Országban, azok az új Katonák, kiknek húsz ezerre menendő Seregét *Párisba* kivánták volna a' Jakobinusok, a' Nemzeti Innep - napjára (Júl. 14-dikére); de a' Király, *Soissons* Városához rendelte azt, 's azonban még is mind útjokba ejtik most *Páris* Városát ezen Seregnek Tagjai, sőt meg is kezdenek ott fenekleni, a' Jakobinusok' marasztásokra.

Elegyes Tudósítások.

Ausztiai Belgyiomból, ki-jött vólt, a' mint jelentettük, *Károly Fő - Hertzeg*, a' *Frankfurti* Koronázásra; hanem Júliusnak 24-dikén, ismét vissza - érkezett *Brüszszelbe*.

A' *Maintzi (Moguntziai)* Udvarnál vólt Fr. Követ, oda hagyta *Maintzot*, 's visszament *Párisba*. Innen úgy vélekednek, hogy minden órán az egész Német Birodalom is (mellynek Fő Kántzelláriussa a' *Moguntziai Érsek*) hadat fog izenni *Frantzia Ország-nak*.

Frantzia Flandriában lévő Seregünk, és a' Frantziák között, majd minden nap esnek néhány tsaták. A' Frantzia Katonák, számosan szökdösnek - által, a' miénkhez.

A'

A' ki-költözött *Frantziák'* Serege, a' *Rajna*-mellyékén fekszik. Július' 30-dikán szándékoztak belöle a' *Gens d' Armerie* nevezetű Gárdisták által-menni a' *Rajnán*. — A' *Prusszus* Seregből, még Júl. 28-dikán megindult egy tsapat a' Fr. szélek felé, H. *Braunschweig'* vezérlése alatt. *Triernek* vette útját. Vele van ezen Sereggel, maga a' Prussz. Király is, és a' Fran. Király' Ötsei. A' hátra maradt Prusszus Tábor *Rübenach*-nál fekszik, közel *Koblentz*hez.

Pápa ő Szentsége, derekassan megakrja fegyveres Néppel a' maga Tartományainak tengeri széleit. Húsz ezer Embernek való fegyvert hordatott ki *Angyal Várából* (*Engelsburg*); és hogy a' Lakosok ne kényteleníttessenek rend-kivül-való hadi-adót fizetni: ugyan az említett Várbeli Kintstárból egy milliót vetet-ki. Seregeinek fő kormányozását, Prussziai Májor B. *Marwitzra* bízta, a' ki *II. Fridrik* alatt vitézi nevet szerzett magának.

*Spanyol Ország*nak, *Frantzia Ország*gal határos széleiről, bellyebb szállíttattya a' Király a' maga Seregeit, 's tsak mintegy 10 ezer Embert hagyat az említett széleken. — *Madridban* azon Fő Szék, melly az előbbeni Miniszter Gr. *Florida Blanca* alatt állíttatott-fel, de a' melly nagyon gyűlölségessé lett azért, hogy kellejénél szorossabb határok közzé akarta rekeszteni a' gondolkodás, beszéllés, és tselekedésbeli szabadságot; 's szükségtelenül kegyetlenkedett az emberi szabad

szabad értelmén, és akaraton: ezen okokon, most el-töröltetett, egy bölts végzése által a' Státus - Tanátsnak. — *Spanyol* Fő Rendekké, vagy úgy neveztetett *Grandesekké* tétettek a' Király által, Júliusnak 6-dikán: a' Franciskánusok' Generálissa; és *Alcudiai* Hertzeg *Godoi Emánuel*. Nevezetessé tette a' többek között ezen tzeremoniát, a' megnevezett Hertzegnek pompás hintaja, melly egészen pallérozott atzállal vólt ki-rakva, 's úgy annyira meg-tettzett a' Királynak, 's Királynénak is, hogy a' Hertzeg bátorkodott oda ajánlani a' Királynak, a' ki, jó szívvel el is fogadta azt; 's háládatosságának meg-bizonyítására, négy ezer *piafter*-ből álló fizetést rendelt a' Hertzegnek. — Meg van hát jól adva a' hintónak árra, melly, mintegy tizen - öt ezer *piafter* vólt.

Portugalliában, a' Papi dolgokra ügyelő Státus - Sekretáriusságtól, olly parantsolat ment - ki a' napokban, hogy két Auguftiniánus Klastromok el-töröltessenek, 's a' jószágaik el-adattassanak. — A' Királyné' elmebéli épségének helyre-állítását, még azzal akarja meg-próbálni Dr *Villis*, az újabb *Lisbonai* tudósítások szerént, hogy egy tengeri - útat tétet a' Királynéval, a' *Canáriai* Szigetekig. E' végre, három első nagyságú hajók készítették - fel, mellyek mind a' hárman *Asszony* - neveket viselnek. Az első t. i. neveztetik *Medusának*; a' másik *Minervának*; a' harmadik *Vénusnak*. Az Udvari Személyeknek nagy része, el-kíséri

a' beteg Királynét; hanem a' Korona-Örököse — a' *Brasiliai* Hertzeg — *Lisbon*ban marad. — Ezen, 's a' tengeren lévő még egy más hajós Seregen kívül, harmadik hajós Sereget is szándékozik a' *Portugalliai* Udvar kiállítani, melly 8 első nagyságú hajókból, 5 fregátokból, 's ezeknek számához alkalmaztatott több apróbb hajókból fog állani. — Mi végre fog készülni ez a' hajós Sereg? nem tudatik még egész bizonyossággal. — Némellyek, a' *Frantziák* ellen gyanítják.

A' *Nápolyi*, és *Római* Udvarok között, már régtől fogva folyó pernek el-igazítására, Bízatosokat nevezett - ki mind a' két Hatalmasság, a' kik az *Egyházi Birodalomnak* (*Status Ecclesiasticusnak*) *Castellana* nevezetű Városotkájában fognak tanácsot tartani. A' *Nápolyi Király*' Bízosa, az első Minister *Gr. Añon* lesz; Pápa ő Szépe' részéről pedig *Kárd. Campanelli*, és *Caleppi* Úr.

Portugalliában él egy vén Ember, a' kinek nem jut ugyan eszébe már egész bizonyossággal, mellyik esztendejében született legyen a' múltt Századnak; hanem annyira emlékezik, hogy 1680 ban mintegy 18 esztendős volt már. Még alkalmasint bírja magát, 's jó ízűn meg - eszi, a' mit alamisnában kap; még a' húsotkát is, mert van egynehány foga.

Az új Lengyel Konstitutió' első Ellen-ségének, Gróf *Pototzkynak* Hitvесе, már darab időtől fogva *Bétsben* mulatott.

Mo st

Most *Gallitziába* szándékozik, a' hol a' Férje, nagy jószágokat vett. — *Lembergben* fog lakni, a' hová kívánna, hat kis-Affzonyai mellé, egygy olly jeles Személyt, a' ki, Historiára, és Geografiára tanítaná azokat, Frantzia nyelven, minden nap négy óráñ. Eggy illyen érdemes Tanító Úrnak, szabad szállást, asztalt, és ezien-dönként négy száz R. forintokat ígér a' Grófné.

*

**

Windisch Úr' Neues Ungarisches Magazin nevű munkájának 4-dik kötetje (Heft) már ki szabadult a' sajtó alól. Egy egy kötetnek 17 kr. az ára. Találtatik Bétsben Alberti Ignácz Könyvnyomtatónál, Posonyban Schauff Könyvárosnál.

Posonban egy Könyvnyomtató műhely fog Augufusnak 16-dikán kótya-vetye által el adattatni. Ez a' műhely ez előtt *Löwé* vólt, most pedig az *Oderlitzkyé*. Van hozzá 65 mázsa mindenféle betű, 2 sajtó, 60 láda betű. 's a' t. — Augufusnak 25 dik napján Budán is kotyavetyéltetni fog az Özeveg *Landererné* Könyvnyomtató műhelye.

(Eggy árkus Tóldalékkal.)

T Ó L D A L É K.

A' *Magyar Hirmondónak*, Augustus' 10-dik napján, 1792-ben költt árkusához.

Göttingából, ezt a' tudósítást vettük :

„A' Göttingai Universitásbéli Tanulóknak serkentésekre, a' Nagy-Britanniai Királytól, minden esztendőben fel tenni szokott érdempénzek, következendőképpen osztattak - ki a' most folyó esztendőben: A' Királynak születése napján, az az Junius 4-dikén, felgyülekezett estvéli öt óra tájban a' Professoroknak nagyobb része, számos Tanulókkal, 's egyéb nézőkkel együtt az Universitas templomába. A' mostani Prorektor T. *Kalenkamp*, és az Universitas Cancelláriussa, 's fő Bibliothekáriussa *Heyne* Úr, az oltár előtt foglaltak helyet magoknak; valamivel alább pedig két sort formáltak a' 4 Fakultások: a' Theologikának, Juridikának 's a' Medikának Tagjai jobb kéz felől ültek; a' Filosofia Fakultásnak Tagjai pedig, az egyéb tudományok rendes és rendkívül való Tanítóival együtt bal felől. A' templom közepét a' Tanulók és más nézők töltötték - be. A' sok - féle musika szerekkel eggyeztetett ének után, fel állott Tanácsos *Heyne* Úr az oltár előtt készült alkotványra, 's rövid beszédje után fel olvasta a' múlt esztendőben a' meg fejtés végett fel tett

P

kér-

kérdéseket, és megmondá a' bé nyújtott munkákról a' Fakultások által tett ítéleteket. Midőn a' nyertes munkának symbolumát említette, akkor a' Fakultás Dekánja ki vette zsebéből a' munkákkal bé küldeni szokott petsétes leveletskéket, által adta azt Heyne Urnak, a' ki fenn szóval ki hirdette belőlök a' nyerteseknek neveit. Ez után felolvasta a' jövő esztendőre fel tett kérdéseket, 's a' N. Britanniai Király hosszas éltéért imádkozott. Azzal vége lett a' sollenitásnak.

A' Kérdések ezek vóltak:

A' *Theológiából*: Ut ex certa quantum fieri potest historia exponeretur, qualem symbola, ac regulae fidei veteris Ecclesiae per tria priora secula vim obligandi habuerint, quibusve ex fontibus eam traxerint? tum vero ostenderetur, quo fine, quibus mediis, quave progressionem vis ista seculo quarto et quinto sensim aucta fuerit, atque ulterius protensa? — Erre, tsak egy irás küldetett bé, a' melly el is nyerte a' jutalom-pénzt. Az Iró, *Mühlhausenből* (*Thüringiából*) való *Kurzmann Filep János*. — A' *Törvénytudományból*: Exponi differentias inter tutelam et curatellam aetatis, nec non inter impubes et minores, maxime ratione iurium, quae minoribus sine curatore in iudicio et extra illud competunt; deinceps ostendi, utrum et quoad haec iura immutata esse censi possint jure Germanico? jussum est. Erre, hét felelet jött bé, mellyek közzül leg-jobbak vóltak: 1. *Meyer Ján. Frid. Uré*, ki a' *Ménus* mellett való *Frankofurtum* Városából.

ből való. Ez nyerte el az érdem pénzt. Közel járult hozzá *Brandenburg Kristián János, Rózioki Megafopóltsból*, a' zik volt *Lehen Adolf Henrich, Hannoverai*. — A' *Aceditzinából*: A' nehéz hallásnak gyógyítása' módjáról fel-tett kérdést, senki se fejtette-meg. — A' *Filozofiából*: Ut fundamenta calculi, quem ab infinito nominamus, explicarentur; utque doceretur, quomodo iis, quae traiderunt *Euclydes, Archimedes, Apollonius Pergaeus* inuitatur calculus infiniti? Ezt, *Christiáni Vilhelm János, Kolóniai* Fi fejtette-meg leg-helyesebben; azért az érdem-pénzt el is nyerte. Utánna következett *Binder János Ur, Erdélyi Szász*, ki már a' múltt elztendőben is hasonló mód rendbéli ditsőséget nyert volt, a' *Rómaiak' Politikájáról* fel-adatott kérdésben. — Más kérdés is volt most a' *Filozofiából*, t. i. *Quale ante sex annos Palaestinae, nunc Aegypti Calendarium oeconomicum ex itinerariis collectum?* Mellyre *Nadmeyer Kristof Henrik Károly* leg-jobban felelt, 's a' jutalom pénzt el-nyerte. — A' jövő elztendőre, következő kérdések tételtek fel. A' *Theologiából*: *Narratio critica de interpretatione locorum N. T. in quibus donorum Sp. S. quae vulgo extraordinaria dicuntur, mentio injicitur.* A' *Jusból*: *Ut ex, onatur natura et indoles dominii utilis, ejusque vestigia, et usus in institutis juris Romani et Germanici; et utrum usus fructus in variis Juris Germanici institutis obuius, c. m. dominio utili pro eodem haberi possit.* A' *Mediából*: *Quaenam illa conficiendi methodus, si sensuum externorum judicium*

sana chemicæ artis principia, multifaria chemicorum consilia atque experimenta, et medicorum probatæ fidei testimonia in scriptis eorum obvia, sollicite inter se comparentur virtutes vegetabilium et maxime intermeratas servet, et quasi concentret. — A' *Filozofiából*: Asiae Herodoteae difficiliora geographico more explicanda, et nunc quidem 1. ex maribus rubrum, *Sinus Arabicus*, *Pontus Euxin.*, *Hellespontus*, *Propontis*, ac *Palus Mæotidis*; 2. fluviis *Euphrates*, *Tigris*, *Is*, *Gyndes*, *Araxes*, *Acas*. 3. Fines Asiae Herodoteae quoquo versus describendi. — Mellyekben hogy Hazánkfiái is érdemlett dítséretet nyerhessenek, óhajtjuk.

Magyar Országáról, Júliusnak 15-dikén.

„Edjnehányszor meg fordult már előttem, mások' az Urak' levelekben is ez a' kifejezés: Határnok Katonának. Kérem szívettel az Urakat, méltóztassanak ahelyet akármi edyêb más szót, p, o. h a t á r ö r z ő vady akármit tenni, tsak azt ne; údy mint a' meljnek az ő' n o k terminátziója, tudtomra udyan, tsupán tsak Tifztséget vady hívatalt, még pedig azt is felrangút szokott tenni minden más előhordható példák szírint, meljeket is az Uraknak éppen nem szükséglem előhordani.

Csudálkozom — 1) azon, hody ezen szót *T i t o k n o k*, meljet más edybbekkel ezelött 4-5 ez-tendőkkel tsináltam, már az *Úzusban* jártatik; s azonban ezeket nem, t. k: *U d v a r n o k* — *Aulicus*; *T a n a k n o k* — *Minister proprie, vi radicis t a n*, expendens quid et meditando discultiens, ut patet ex derivatis *t a n à t s*, *t a n í t*, *t a n u l*, *t a n a k o d i k* — *disceptat secum et apud se*. — 2) azon-hody ha már bevették ezt a' szómat *Cím* — *titulus*; azonban pedig jó ez *Sír* — *tumba vel tumulus*: miért ne lehetne már ezt is *Sírcím* — *epitaphi-*

phium, holott az egészen exhauriálja ezt, sőt ennél világosabban kifejezi a' Kifejezményt — exprimendum quid. — 3) azon, hody a' kettős betűket idy írják: sz, ggy, lly, nny, 's a' t. e' helyett: szsz, gygy, lyly, nyny, 's a' t. Okaimat elő' nem hordhatom. Az iljekre Critika kell, az is pedig udyan legényes.“

Következendő két rendbéli Versek érkeztek közelébb hozzánk *Debretzenből*:

IVsta sVo sI DVpLICat hVngara paX, LeopoLDo;
franCIscI regis, CInge Corona, Caput.

hVngara ConDeCorat Vos reX franCIscE Corona;
faC pLVres annos VIVere sanCte DeVs!

franCIscO regI DebebVnt parCere parCae,
DVX, proCeres, popVLVs, peCtore, VoCe
petVnt.

hVngarVs eXVLtans sIt: naM franCIscVs aDest
reX,

DVX VIVat, stet CVM ConIVge, proLe sVa!
soLaMen franCIscVs LVgens InVenIt In te

hVnnICa gens, Cor nVnC haeC plaVerba tVLIit.
hVngare! tV qVoqVe franCIscO soLaMen Inesse

senties eX signis, qVae tibi per bona Dat (*).
franCIscVs prIMVs reX aDVoLVens sVa Vota;

aDVoLat eX hVnnIs CVM preCe qVIsqVe sVa.
annVe franCIscI regIs gens hVngara VotIs,

reX LaVDat, flent oMnIa Vota gregIs.
reX pIVs, et popVLVs perCharVs, CorDe flIt VnVM

CorpVs, qVoD LeX, paX, VnICa flrMa foVet.

Fran-

*) Symbolum Regium, Psal. XXVII: vers. 10.

Si Pater et Mater linqunt; fac JOVA receptum!

Itt hagyja minket Atyánkal Anyánk; ÚR végy te magadhoz,

Kit kit Urunk vonjon, Urnak utánna futunk.

* * * * *

Francisco, Fortuna Favebit, Frangere Francoa,
 Funera Fractorum, Factio Foeda Fleat.
 Foedi-fragos Fusos Foemina Fusca Fleat.
 Fata Fugant Francos, Foex Francica, Felle Fefellit
 Florentes Fratres, Foetida Flore Fuat (sit).
 Factio Francorum, Ferrea Frusta Ferat.
 Fata Ferent Fientem Franciscum Fundere Francos,
 Flumina Fusorum Flore, Fragore Fluant.
 Flumina Fractorum Fragmine, Foece Fluant.
 Fert Fateor Frustra Francis Fiducia Fulera,
 Foedi-fragos Fundent Foedera Fati-fera.
 Foedi-fragos Fundent Foedera Flammi-fera.
 Franciscus Florescens, Foedera Facta Facesset,
 Foedi-fragos Frangent Fati-feris Franeis.
 Foedi-fragos Frangent Fragmina, Furca, Fames.
 Frangendos Francos, Frangendo Factio Franget,
 Foedi-fragos Frangent, Fulmina Frangibula,
 Furci-feros Feriant Fulmina Foedi-fragos!
 Eveniant Francis F centum, quae cupit et cor:
 Solamen Regi, det Deus istud Amen.
 par le Grand.

*Méltóságos Gróf Széchényi Lajos Úr-
 sinak, Olasz Országi útjából lett
 szerentsés haza-érkezésékor.*

Ulisses' Fiából hajdan az Istenek,
 Követésre való példát neveltének,
 Még bölcsöben vetvén rá kegyes szemeket,
 Meg-olziották vele minden kegyelmeket,
 Égi származás, kiúts, szépség' virágjai
 Váltak születése' tündöklő javai.
 Nevelését vette *Minerva* magára,
 Kézén fogva vivén Nagy Lelkek' tzellyára;
 'S olly Isteni erőt tett nyíló szívébe,
 Melly soha nem tsüggedt kezdett ösvényjébe;
 Ez'rek' örömére lett ditső élete,
 'S örökre fenn-maradt szép emlékezete.
 Ked-

Kedves Gróf! Te rajtad még szebb fényel
égnek

Gazdag ajándéki a' jóságos Égnek.

Alig van eggy áldás kintses tárházában,
Melly rád nem árad már élted' hajnalában.

Két Nagyságos Háznak ragyogsz sugárral,
Lepve van mind kettő fényes virtusival;

Százanként számlálod Nagy Ősid' neveit;
Kiknek Hazánk áldja halhatlan tetteit.

A' három Grátziák öszve esküttenek,
Hogy a' kedvességben elsővé tegyenek:

Ajakidra öntvén mézes nyájjassagot,
Orizádra ártatlan játszadó vígságot.

De mind ezekkel tsak Szerentse kedveze,
Nagyobb jót tesz veled a' Böltesség' keze.

Még az első sugár hatotta szemedet,
'S első mosolygással köszönted létedet:

Mikor ő, szép élted' ditsőítésére,
Leve gyenge szíved' hűséges vezére;

Azóltá szüntelen vezet hív karjába',
A' Tökéletesség' Eliziumába.

Mellyedet hevíti nemes érzésekkel,
Nagyra termett lelkek' leg-betsesb tüzekkel,

A' kilentz Szüzeknek szenteltt hajlékait
Meg-nyitván fel-fedi felséges titkait.

Végre, remekjének hogy hijja ne legyen,
Veled Némzeteket esmértetni megyen.

Telemakot, mondják, *Minerva* kísérte,
'S minden javait rá bő kezekkel mérte,

Nyájjassan oktattván Népek' szokássára,
Fel-emelte leg-jobb Királyok' rangjára.

Drága Gróf! ebben is forróbban szeretett
Téged az Ég, 's hívebb kezeken vezetett:

Veled a' Böltesség, leg-kegyesb fényjében
Járt ditső Szüléid', 's Mentorod' képében.

Eny-

Ennyi Kedvesidnek ölelő karjában
 Utaztál a' leg-szebb Földnek határjában,
 Meg-jártad nagy hirű *Hesperia*' tájját,
 A' szelid Músáknak kétszeres Hazáját,
 Tsudáltad mesterség' ezer remekjeit,
 Halhatatlan kezek' igéző míveit;
 Mézet szívta minden nemű virágokból,
 Letzkét vettél Népek' különb szokássokból,
 'S száz szinnel újjúlván elmédnek sugára,
 Úgy térsz-meg, áldozni Hazád' Oltárára.

Igy tiz esztendőnek le-szedted folytában
 Valahány rózsza nő élet' tavaszában.

Mennyivel ditsőbb még életed' pallyája!
 Mennyivel gyönyörűbb jövendőd' táblája!
 Hol virágzik élted? Magyarok' honnyában,
 Vitéség' 's ditsőség' mohos hajlékában;
 Leg-vitézebb Népek' kell nevelned fényét,
 Két Haza építi rád édes reményét.

Száz örömök szórnak virágot úadra,
 'S Édent készítenek már földön számodra.
 Nagy-lelkű Atyádnak járván ösvényében,
 Bő részt vész Királyod' 's Hazád' szerelmében.
 Alattad békével vígadó Híveid
 Szívekkel áldoznak, 's imádják tetteid'.

A' Múzsák, kik benned nézik Kedveseket,
 Nevednek szentelik leg-szebb Énekjeket.
 A' Virtus, melly fényét tölti szép éltedre,
 Fűz hervadhatatlan koszorút fejedre,
 'S bé-vezet Ditsőség' fényes Templomába,
 Ditsőültt Nagy Lelkek' örökös honnyába.

Szerentsés Gróf! örvendj! tsókoljad kezeit
 Azoknak, kik adják élted' örömeit!
 Fused forrón pallyádat, siess nagy tzélodra!
 Látod, hány borostyán készül homlokodra.

Ha-

Hazád, mellyet már is áztat öröm' árja,
Vég - diadalmadat szív - szakadva várja!

Kis János.

Az Erdélyi Fő Kormányozó Tanátsnak, to-
vábbi rendelésig, *Kolosvártt* parantsol-
tatott maradására.

Arany idő ragyog sorsunk' jobb - vóltára,
Szenvedéseinknek illy édes az árja. —
Számkivetett Lelkek! kik hajdon valátok,
Kivántt szabadságra ímé már jutátok.
Romlástok' elzközi napról napra veznek,
'S ősi sorsotoknak Trónusába tesznek.
Változott a' dolog. — Újjúltak az Egek,
Vidámokká lettek a' komor fellegek,
A' mellyek tornyoztak el - tsüggedt fejüinkre,
'S szinte végső romlást mértek személy-
lyüinkre;

Nem látunk több mérő lántzokat ezeken
A' nemesi vérrel vásárlott Földeken;
Viffza jött bújdosott köntösünk' szépsége,
Még kedvesebb, mint vólt, mai betsességes;
Fel - támadott Nyelvünk halotti ágyából,
'S mint Féniksz, meg - újjúlt el - alut:
hamvából;

Músáink ditsőség' bértzein sétálnak,
'S azokon mosolygó rósákkal kínálnak,
Mellyeket merítvén *Kastalis* vizekben,
Még szebbé formálnak Magyar kebeleekben.
Jó Királyunk nem tsak Birója Hazánknak,
Hanem Orvosa is minden nyavalyánknak;
Valamit buzogva nyújtunk elejébe,
Kegyesen fel - veszi Atyai fülébe.

Közelebbről nyilván adta jelét annak,
Erdélyhez melly kegyes indulati vannak:

Mert

2.
Rendes vadászat ez: elhányod, mit talázt:
A' mit el nem talász, ágyóddal is kínálsz.

3
Nintsen semmi tagom, még is irok képet,
Ha előbb meg látom, akár millyen ízeget.

4
Engemet formálnak a' leg kisebb tagok.
Én gyors járással várat is meg hágok.
Nints ily Király, Asszony, kit meg nem próbálok,
Még a' papokban is gyakran részt találok.

5
Teli foggal vagyok, erdő termést rágok,
De mind ebből semmit gyomromba nem rakok.
Az 1-ső kultsot, a' 2-dik tetüt, a' 3-dik tükröt,
a' 4-dik balhát, az 5-dik fűrész jelent. Az egész
munka mintegy négy árkusból áll készen nállam,
mellynek ki-nyomtattatására bártsak valamely jó
lelkű Hazafi fel áldozná 30 vagy 40 forintját!!

K. J. V. Pl.

*Kisdud Szó-Tár. Irta Baróti Szabó Dá.
vid. Második ki-adás meg bővítve. Kassán
Ellinger János' betűivel 1792.*

Mintegy 18 árkosra terjed. Magába
foglalja a' ritkább, és válogatott szókat,
különbféle magyarázatokkal, és a' velek-
való élésnek módjaival együtt. *Lexicon,
Synonyma, Phraseologia*, egy szóval *Ilias
in nuce*. Nintsen egy magyarul érő is, a'
ki hasznára nem fordíthatja. Imitt amott
meg-jegyeztetnek az olyan szók is, mely-
lyekkel, velünk együtt, kevés változás
mellett, más Nemzetek is élnek. Sz. János'
feje-vétele napján *Pesten* fog lenni Tiltz. P.
Endrödy János Professor Úrnál, és *Veigand*
Úrnak könyves bőljában. — A' jövő Sz.
Mihályi Vásárra, *Debretzenben* lézen a' T.
P. Piáristáknál a' Hatodik Oskola' Professo-

ra-

2.

Rendes vadászat ez: elhányod, mit talázt:
A' mit el nem találz, ágyoddal is kínálz.

3

Nintsen semmi tagom, még is irok képet,
fia elobb meg látom, akár millyen ízépet.

4

Íngemet formálnak a' leg kissebb tagok.
En gyors járássommal várat is meg hágok.
Nincs olly Király, Asszony, kit meg nem próbálok,
Még a' papokban is gyakran részt talállok.

5

Teli foggal vagyok, erdő termést rágok,
De mind ebből semmit gyomromba nem rakok.
Az 1-ső kultsot, a' 2-dik tetüt, a' 3-dik tükröt,
a' 4-dik balhát, az 5-dik fűrész jelent. Az egész
ninnka mintegy négy árkusból áll készen nállam,
mellynek ki-nyomtattatására bártsak valamelly jó
lelkü Hazált fel áldozná 30 vagy 40 forintját!!

K. J. V. Pl.

*Kisdéd Szó-Tár. Irta Baróti Szabó Dá.
vid. Második ki-adás meg bővítve. Kassán
Ellinger János' betűivel 1792.*

Mintegy 18 árkosra terjed. Magába
foglalja a' ritkább, és válogatott szókat,
különbféle magyarázatokkal, és a' velek-
való élésnek módjaival együtt. *Lexicon,*
Synonyma, Phraseologia, egy szóval *Ilias*
in nuce. Nintsen egy magyarul érő is, a'
ki hasznára nem fordíthatja. Imitt amótt
meg-jegyeztetnek az ollyan szók is, mely-
lyekkel, velünk együtt, kevés változás
mellett, más Nemzetek is élnek. Sz. János'
feje-vétele napján *Pesten* fog lenni Tiltz. P.
Endrödy János Professor Úrnál, és *Veigand*
Úrnak könyves boltjában. — A' jövő Sz.
Mihályi Vásárra, *Debretzenben* lélszen a' T.
P. Piáristáknál a' Hatodik Oskola' Professo-
ra-

ra-

ránál. Innen *N. Váradra*, *T. Für Márton*, és *Kolosvárra T. P. Roháts* Professor Urak. hoz is el fog küldettetni. — *Kassán* találatni fog a' Szerzőnél, és az ott lévő könyves boltban. Az árra egy egy nyomtatvány-nak 40 kr. — *Komáromban*, *N. T. Szentmihlói Aloysius* Oskolai Direktornál; *Pétszett Tisz. Csonka* Professzor Úrnál; *Pozsonyban*, *N. N. Gubernáth Antal* Magyar Professor Úrnál kell keresni. Az El-adóké lészen minden tizedik nyomtatvány. — Jelentetik, hogy ezután a' Magyarúl tanuló Iffjúság' kedvéért le-szállítatnak ugyan azon Szerzőnek *Költeményes Munkái* is 45 kr. ra. Találatnak ezek *Pesten*, *Stáhel*, és *Kilián* Urak' boltjában; *Debretzenben*, *Kolosvártt*, *Kassán*, *N. Váradon* az említett Uraknál. Ha annyira-való pénzt bé-szedhet: mindjárt a' *Magyar-ság'* *Viráginak* ki-adásán fog lenni a' *Szó-tár'* Ki-adója. Lásd a' 232 dik oldal' végét.

Tiszt. *Benkő Ferentz* Enyedi Professor Úrnak igen betses munkája illy nevezet alatt: *Magyar Mineralogia*, az az a' *Kövek*, 's *értzek Tudománnya*, melly a' természet harmadik Országának gazdag és szükséges öt szakaszbeli javainak rövid, és rendel való le-írását foglalja magában, *Kolosvártt* 1786. nyolctzad részben 181. levélre. Egy más munka, illy nevezet alatt: *Wermes Abrahám* Urnak a' *Köveknek*, és *értzeknek* külső megesmértető *Jegyeikről* *Kololvártt* 1784 213. oldalra; árúztatik *Kassán* Tiszt. *Dudásy Antal* Minorita szerzetbéli Úrnál; *Patakon* Prof. *Szabó Dávid* Urnál, a' *Kúnságon* Tisz. *Tormási Ferentz* Urnál, *Losontzen* Prof. *Rozgonyi József*

sef Úrnál, Győröt Miller Könyvkötő Úrnál, és Sopronban a' Magyar Társaság tagjai közt. Arát a' két munkának a' tudós Iró g. Rfnton szabta meg, 's egyik a' másik nélkül nem is adattatik. Kérettetnek a' Tudományokat, 's Hazai Nyelvet szerető Hazafiak, hogy ezen köz haszonra tzélozó igyekezetet magok részéről elő mozdítani méltóztassanak. Illő vólna, hogy Erdéllyel mi is úgy éreztetnénk nemes igyekezetünket, mint Erdély érezteti azt mivelünk. Követk. tizimű könyvek érkeztek hozzánk a' napokban, *Olasz Országának Pávia (Ticinum) Városából*; mellyekért itt nyilván kijelentjük szíves köszönetünket:

Oratio in Sacris Funebribus, quae Imperatori Caesari *Leopoldo II.* Aug. Persolvebant Alumni Collegii Germ. Hung. IX. Cal. Iun. An. MDCCXCII. Habita a *Josepho Zola* Brix. S. Th. D. Eiusdemque Coll. Rect. H. E. P. In. Arch. Ticin. Etc. Ticini. Apud Ios. Bolzanium R. Civ. et Univ. Typograph. Superiorum permissu. Kis 8-ad rét., két árkus.

Josephi Zolae Brix. S. Theol. D. Publ. Profess. Hist. Eccl. In Academ. Ticin. Imper. Coll. German. et Hung. Rect. Etc. Praelectio de Catechista. Habita ad Alumnos suos, cum iis explicare aggredereetur S. Augustini *Librum de catechizandis rudibus.* Ticini Excudebat Ioseph Bolzanius Civitatis et Academiae Typographus Praesid. rei litter. permit. Anno MDCCXCI. Nagy 8-ad rét. 96. old.

Del Diritto della Procurazione pretesa dai vescovi nelle lor visite Discorso di Paolo

lo Mirucci. *Ponam visitationem tuam pacem et Praepositos tuos iustitiam: non audietur ultra iniquitas in terra tua.* Isaiæ 10.
 In Pavia MDCCXCI. Presso Giuseppe Bolzani Impressore della R. Città, e R. Imp. Università *Con approvazione.* Nagy 8-ad rét. 188 old.

Thaddaei S. R. I. Comitibus de Trautmansdorf Metropolitanæ Ecclesiæ Olomucensis Canonici Imperialis Collegii German. et Hung. Ticinensis alumni De Tolerantia Ecclesiastica et civili, ad Josephum II. Augustum. Ticini in Typogr. Petri Galeatii Praesid. Rei Litter. Permitt. Anno MDCCLXXXIII. Nagy 8 ad rét. 367 old.

Caetani Nob. de Rottenstaedter Graecensis Imperialis Collegii German. et Hungarici Alumni de Divina Institutione Pastorum Secundi ordinis, ad Josephum II. Augustum. Ticini Excudebat Joseph Bolzanius Civitatis et Academiae Typographus *Praesid. rei litter. permitt.* Anno MDCCLXXXVIII. Nagy 8-ad rét. 451. old.

Ide iktatjuk némelly új Munkáknak veünk közlött titulussait:

Observationes in Jus Publicum Regni Hungariae, ex combinatione veterum, recentiorumque Legum in compendium systematicum redactum, et a praetenjo Authore Stephano Rosenman Juris Candidato Anno 1791 Viennae editum, in quantum videlicet illud ob succinctam nonnullorum objectorum pertractationem Generalibus Regni Constitutionibus minus cohaerere videretur, cum provocacione ad ejus-
mo.

modi paginas, et paragraphos attachae editionis, ipsis propemodum Legum verbis expressus, et adnotatae. Anno 1792. Mensibus Januario, et Februario.

Evangelium Jesu Christsti Syntattomenon. e quatuor Evangeliiis, nexu continuo, nihil uspiam addito aut praetermisso, sublatisque ipso facto antilogiis omnibus juxta Fidem vulgatae, coordinatum Argumentis, Chronologia, paráallelismo, exegesi, notisque et animadversionibus non vulgaribus perpetuo illustratum et V. Clero Hungariae Dicatum, a Francisco Emer. Simanovics, SS. TH. D. Himi. (Tit.) Eppi. Zagrabien, Theologo et Biblioth. Nagy 8-ad rétb. 54 árkusból áll. Az árra közönséges papirosra 2 for. 30 kr. Író pap. 4 for. Hollandus papi. 9 for. Találatik Bétsben Doll, Pesten és Budán Lindauer, Weingand, Kilian, Stromayer; Posonyban Schweiger; Szebenben Hochmeister Könyvárosoknál, Zagrábban Zerausheg Könyv-kotónél.

Német Mihály Sövényházi Plébánus. A' sélyem juhokról. Posonyban és Pesten Fűskuti Landerer Mihály költségével és betüivel. 8-ad rétb.

A' magunk meg-esméréséről. Kézfétette Mászon János Tudós Anglus Magyarúl ki adta F. Öri Fülep Gábor. Posonban Véber Simon Péter betüivel 1792 8-ad rét.

Antidoton Kátholika béli Vallás Magyar Országban való Fenn-tartásáért. Nyomtatott 1792 Böjt Elő havában. Kis 8-ad rétb. 130 olb.

Geschichte von Halitsch und Wladimir bis 1792-Verbunden mit Auseinandersetzung und Vertheidigung der Österreichisch - Ungrischen Besitzrechte auf diese Königreiche. Nach russischen und pohlischen Jahrbüchern bearbeitet, von Christian Engel. Wien bey Fr. Jak. Kaiserer 1792. Két könyv. Nagy 8-ad rétb., az árra 2 fr. találatik Kaiserer Fer. Jak. Könyvárosnál.

A' most folyó esztendőnek eleitől fogva következendő tizimű Munka adattatik itt ki kötetenként: Historisch - Politisches Journal der Kaiserl. Königl. Erblande. Wien in Kommission der Hörlingischen Buchhandlung. Nagy 8-ad rétbén. — Már hat Kötet (Heft) jött-ki belőle. — — Sok Magyar Országot illető dolgok talátnak benne. Itt helyben 1 fr. 30 kr. fél esztendőre az árra. A' kik Postán kívánják magoknak meg hozatni, 6 forintot fizetnek az egész esztendőre.

Pesten, T. Endrődy János, a' Magyar Nyelv és Litteraturának Tanítójával némelly Hazafiak, az általok, vagy mások által készített és készitendő Teátrumi Darabokat, Magyar Játék - Szín titulus alatt szándékoznak kötetenként közre bocsátani. Minden Kötet 3, 4, vagy több Játék - darabokat is foglal magában. Eggy eggy esztendei Gyűjtemény, leg-alább is 4 Kötetektől fog állani. Az első esztendőnek első Kötetjében elő - adatik a' Pesti Jászó Társaságnak históriája. Az első Kötet, Mindszent Havában szabadul ki a' sajtó alól. Akkor meg fog az árra határozatni. — Erről, a' különös papirosra nyomtatott bővebb Tudósítást, a' múltt postán küldöttük - le Irásunk mellett; de mivel tsak öt száz nyomtatványt küldtek - fel hozzánk Pestről: sok Előfizető Uraknak nem jutott azon tudósításból.

A' 227-dik oldalon ki hirdetett Baróti Szabó Dávid Úr Kisded Szótárja, ezeken a' helyeken is talátnak: Bétsben a' Magyar Hirmondó Szerzőinél, Egerben T. P. Horváth Professzornál. Lőtsén N. N. Dajka Gábor Magyar Prof. Urnál. N. Györöt N. T. Ráth Mátyás Pred. Urnál. Nyitrán a' T. P. Piáristák' Kolleg. a' 6-dik Oskola' Profeszoránál. Sopronban N. Németi Mihály Könyvkötő Urnál. Szegeden a' T. P. Piáristák Kolleg. az hetedik Oskola Professoránál. Székes - Fejér Váratt N. T. Virág Benedek Prof. Urnál. Ungváron N. Fekete Urnál az Oskolák Directoránál.